

VIZE, KONCEPCE A CÍLE VOV

zdravotnická sekce

2021

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

ÚVOD	3
1 VÝCHODISKA PRO TVORBU VIZE.....	4
1.1 Evropské koncepční dokumenty.....	4
1.2 Národní koncepční dokumenty	4
2 POTENCIÁL VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOL ZDRAVOTNICKÝCH.....	6
3 VIZE	7
3.1 Inovace vzdělávacích programů	7
3.1.1 Tříleté vzdělávací programy – EQF 6, profesní bakalář (Bc.P. za jménem).....	7
3.1.2 Dvouleté vzdělávací programy, EQF 5 (DiS. za jménem)	7
3.1.3 Krátkodobé vzdělávací programy, kurzy	9
3.1.4 Neformální vzdělávání.....	11
3.2 Inovace v odborné praxi	11
3.2.1 Inovace obsahové náplně odborné praxe	11
3.2.2 Inovace a zahraniční spolupráce	11
3.3 Inovace ukončování vyššího odborného vzdělávání	11
3.4 Inovace hodnocení studentů	12
3.5 Digitalizace výuky.....	13
3.6 Hodnocení kvality	15
4 VIZE LEGISLATIVNÍHO UKOTVENÍ VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOL V SYSTÉMU VZDĚLÁVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY.....	17
4.1 Návrh na úpravu legislativy pro vyšší odborné vzdělávání	17
4.2 Shodné a rozdílné prvky v organizaci, obsahu vzdělávání a výstupech VOŠ a VŠ.....	17
4.2.1 Problémy současného stavu.....	18
4.2.2 Navrhované změny za současné právní úpravy:	19
4.2.3 Navrhovaná změna legislativního ukotvení VOŠ ve vzdělávacím systému ČR ..	19
4.2.4 Schéma vzdělávacího systému ČR.....	20
ZÁVĚR.....	21
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	22

ÚVOD

Vize dalšího rozvoje vyššího odborného vzdělávání (dále VOV) navazuje na závěry vyplývající z dokumentu Analýza role vyššího odborného vzdělávání a národních a evropských koncepčních dokumentů. Předkládaná Vize dalšího rozvoje VOV navazuje na dlouhodobě budovaný a vyvážený systém VOV disponující kvalitním materiálním zázemím, erudovanými vzdělavateli a spolu s odborníky z praxe přináší do vzdělávání zdravotnických pracovníků obrovskou devizu v komunikaci a spolupráci se zdravotnickou praxí, jedinečnost a nezastupitelnost.

Z kapitoly 8 „Návrh cílů sektoru VOV v souladu s Boloňským a Kodaňským procesem, zahraničními trendy a požadavky kvalifikačních rámců“ Analýzy role vyššího odborného vzdělávání vyplývají následující vytýčené cíle VOV:

- Rozšířit nabídku programů vyššího odborného vzdělávání, posílit roli VOŠ jako center celoživotního vzdělávání.
- Provést inovace v nových akreditovaných vzdělávacích programech vyššího odborného vzdělávání.
- Umožnit studentům zkrácení cesty při získávání kvalifikace.
- Zajistit podmínky prostupnosti pro absolventy vyššího odborného vzdělávání do vysokoškolských studijních programů.
- Rozvíjet mezinárodní a zvláště evropskou spolupráci.

1 VÝCHODISKA PRO TVORBU VIZE

1.1 EVROPSKÉ KONCEPČNÍ DOKUMENTY

Boloňský a Kodaňský proces

Hlavním cílem Boloňského (1) a Kodaňského procesu bylo vytvoření, rozvoj a sjednocení výstupů vzdělání v Evropském prostoru v oblasti terciárního/vysokoškolského vzdělávání a v oblasti odborného vzdělávání a přípravy se současným zachováním diverzity národních systémů. Tyto cíle vytvářejí a rozvíjejí prostředky pro propojení národních systémů. (2)

European Higher Education Area

EHEA usiluje o vytvoření srovnatelných a kompatibilních systémů vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě. Hlavními cíli EHEA je podpora prostupnosti vzdělávacích systémů, mezinárodní mobility studentů, rozvoj inkluzivního a inovativního přístupu k učení a výuce, podpora celoživotního vzdělávání, podpora interdisciplinární a přeshraniční spolupráce škol. (3)

ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System)

Systém ECTS zajišťuje srovnatelnost a přenosnost vzdělání v EU formou zavedení kreditních bodů, umožňuje absolvovat část studia na jiné univerzitě, v zahraničí, bez ztráty potřebných kreditů. Podle tohoto standardu odpovídá jeden rok akademického studia na plný úvazek 60 ECTS bodům. (4)

European Qualification Framework

Evropský rámec kvalifikací EQF vede k podpoře srozumitelnosti, transparentnosti a porovnatelnosti vzdělávacích systémů, napomáhá orientaci v úrovních kvalifikací napříč Evropou, usnadňuje studijní i pracovní mobilitu a podporuje celoživotní učení. (5)

1.2 NÁRODNÍ KONCEPČNÍ DOKUMENTY

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020

Strategie 2020 navazuje na naplňování obecných cílů vzdělávání z minulých období, vychází z myšlenky celoživotního učení. Základním cílem bylo aktivně přispívat k flexibilnímu provazování různých vzdělávacích cest, k větší integraci vzdělávacího systému, vytváření podmínek k celoživotnímu vzdělávání, prostupnosti mezi profesně orientovanými bakalářskými studijními programy a vzdělávacími programy VOŠ. (6)

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Tato strategie se přednostně zabývá vzděláváním na středních odborných školách a učilištích. Hlavními cíli strategie do roku 2030+ je zaměření vzdělávání na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život, snížení nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, umožnění maximálního rozvoje potenciálu dětí, žáků a studentů. Důraz je kladen na posílení kariérového poradenství, spolupráci se zaměstnavateli, rezorty a dalšími sociálními partnery. (7)

Analýzy a koncepční výstupy projektu Inovace VOV

- Analýza role vyššího odborného vzdělávání
- Návrh rozvoje dalšího vzdělávání ve zdravotnictví na vyšších odborných školách

VOŠZ mají podle tohoto materiálu všechny předpoklady a podmínky stát se významnými centry celoživotního učení (CŽU). Mnohé jsou již nyní součástí krajských sítí škol – center celoživotního učení.

V souladu s materiálem „Strategie 2030+“ klade Návrh rozvoje dalšího vzdělávání velký důraz na oblast kariérového poradenství, tj. na podporu profesního rozvoje osob v rámci celoživotního vzdělávání. Výrazný důraz je v „Návrhu koncepce“ kladen na vzájemnou regionální spolupráci škol a dalších vzdělávacích institucí (navaznost, prostupnost), na spolupráci se sociálními partnery, tj. na úzkou provázanost vzdělávání s požadavky zaměstnavatelů, firem, odborných pracovišť (schopnost reakce na aktuální potřeby regionu, modernizaci, nutnost inovací v jednotlivých zdravotnických specializacích, profesích, reakci na deficit místní vzdělávací nabídky apod.).

2 POTENCIÁL VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOL ZDRAVOTNICKÝCH

- Dostupnost odborného zdravotnického vzdělávání

Dostupnost je daná rozsáhlou sítí zdravotnických škol. Jedná se o exkluzivní regionální pokrytí vzdělávacími institucemi (39 VOŠZ ve 14 krajích). Poměrně hustou sítí škol je zaručen přístup ke vzdělávání i studentům ze sociálně znevýhodněných lokalit. Díky tomu spatřujeme vzdělávací potenciál v podporovaném inkluzivním vzdělávání.

- Návaznost

Přidanou hodnotou je návaznost oborů vyššího odborného vzdělávání na obory středních odborných škol, díky které absolventi zůstávají v daném regionu a tím přispívají k rovnoměrné saturaci potřeb pracovního trhu.

- Spolupráce se sociálními partnery

Výrazným přínosem ve vzdělávací oblasti je oboustranná spolupráce škol se sociálními partnery spočívající v zapojení odborníků z praxe do výuky a v realizaci odborné praxe v klinických podmínkách.

- Těžiště vzdělávání v odborné praxi

Kromě kvalitní teoretické přípravy je těžištěm vzdělávání odborná praxe, která je přímo vedena odbornými vyučujícími vyšších odborných škol zdravotnických. Tento přístup zaručuje vysokou kvalitu odborné přípravy, usnadňuje zapojení do pracovního procesu a urychluje adaptační proces absolventa.

- Personální zajištění a materiálně-technické vybavení

Vyšší odborné školy jsou velmi dobře vybavené, a to jak z hlediska materiálního, tak personálního. Tento stav posiluje i možnost sdílení vybavení či personálních kapacit se střední školou. Na vyšších odborných školách působí řada učitelů se zkušenostmi z praxe v daném oboru, důležitá je také nezanedbatelná skupina pedagogů, kteří absolvovali doktorské studium a získali tak zkušenosti z akademického prostředí.

- Uplatnitelnost absolventů na trhu práce

Úzká propojenost školy a praxe přináší absolventům pozitiva ve smyslu schopnosti rychlé adaptace v pracovním prostředí, znalosti pracovního prostředí a připravenosti na výkon profese, což pak vede ke spokojenosti absolventů se získaným vzděláním a možnostmi jeho uplatnění v praxi. Míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ je velmi nízká, což svědčí o zájmu zaměstnavatelů právě o uchazeče o zaměstnání z řad absolventů VOŠ.

- Individualizace studia

Způsob organizace studia na vyšších odborných školách a nižší počty studentů v jednotlivých oborech podporují individuální kontakt mezi pedagogy a studenty a umožňují individuální přístup ke studentům. Tento stav přináší pozitivní sociální klima a má vliv na překonávání případných potíží nebo bariér při studiu.

3 VIZE

3.1 INOVACE VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

Jak již bylo popsáno v předchozí kapitole, vyšší odborné školy zdravotnické mají vysoký potenciál právě v oblasti inovací vzdělávacích programů a ve schopnosti rychle reagovat na aktuální potřeby trhu práce.

Za zcela klíčovou inovaci považujeme ukotvení stávajících tříletých programů v systému terciárního vzdělávání ČR přiznáním titulu profesní bakalář.

3.1.1 Tříleté vzdělávací programy – EQF 6, profesní bakalář (Bc.P. za jménem)

Tříleté, popř. 3,5 leté akreditované programy jsou stěžejními programy vyšších odborných škol. V současné době nabízejí vyšší odborné školy celkem 7 vzdělávacích programů pro přípravu pracovníků v nelékařských povoláních. Jedná se o Diplomovanou dětskou sestru, Diplomovanou dentální hygienistku, Diplomovaného farmaceutického asistenta, Diplomovaného nutričního terapeuta, Diplomovanou všeobecnou sestru, Diplomovaného zdravotního laboranta a Diplomovaného zubního technika. Největší zastoupení v počtu studentů má vzdělávací program Diplomovaná všeobecná sestra.

V současné době kromě vyšších odborných škol nabízejí tyto programy, s výjimkou Diplomovaného farmaceutického asistenta a Diplomovaného zubního technika, vysoké školy. Tyto programy jsou podle zákona č. 96/2004 Sb. identické, je tedy nezbytné, aby došlo k zrovnoprávnění absolventa vysoké školy a VOŠ v rámci pracovněprávních vztahů. Podrobněji viz kapitola 4.

Je potřeba umožnit prostupnost profesního bakaláře do příbuzných magisterských programů (ponechat na VŠ možnost stanovit si podmínky, např. uchazeč musí splnit kritéria daná školou, příp. absolvovat překlenovací, max. jednoleté vzdělávání).

3.1.2 Dvouleté vzdělávací programy, EQF 5 (DiS. za jménem)

Dvouleté akreditované vzdělávací programy

- A. Kvalifikační (pomaturitní studium)
- B. Specializační (pomaturitní studium pro absolventy zdravotnických oborů)

Diplomovaný specialista může být za jasně stanovených podmínek přijat do vyššího ročníku příbuzného tříletého bakalářského programu. Nabízí se i možnost, aby výuka ve 3. ročníku profesně zaměřeného vzdělávacího programu probíhala pod patronací/garancí vysoké školy.

Příkladem mohou být níže uvedené programy:

- **Herní specialista**

Kvalifikační pomaturitní program, který je určen zájemcům z řad široké veřejnosti o práci s nemocnými a hospitalizovanými dětmi či dospělými nebo klienty se zvláštními potřebami nebo poruchami učení.

Cílem tohoto programu je zavádění skutečných herních specialistů do tuzemské zdravotnické praxe, což přispěje k budoucí proměně systému přijetím principů tzv. family-centred care, tedy péče, která na dětského pacienta pohlíží v kontextu jeho rodiny a rodině přiznává důležité slovo při rozhodování o podobě poskytované péče. (8, 9)

- **Psychiatrická a geriatrická sestra**

Specializační vzdělávací program pro absolventy oborů Praktická sestra, Diplomovaná všeobecná sestra a Diplomovaná dětská sestra.

Psychiatrická a geriatrická sestra hodnotí psychiatrické/chronické/geriatrické zdravotní problémy běžně pozorované u dospělých v prostředí primární péče, a to pomocí vhodných dovedností v oblasti hodnocení zdraví a s využitím příslušných diagnostických testů. Vyhodnocuje nejnovější/aktuální důkazní základnu pro screening, diferenciální diagnostiku a zvládání psychiatrických/chronických/geriatrických zdravotních problémů. Poskytuje vhodnou podporu zdraví a prevence nemocí vzděláváním pacientů, které bere v úvahu pacientovy sociální, rasové, vzdělávací, finanční a rodinné potřeby.

- **Specialista pro domácí a rodinnou péči**

Specializační pomaturitní vzdělávací program pro absolventy oboru Praktická sestra.

Program odráží koncepční přístup k domácí péči jako součásti poskytování zdravotní péče pacientům multidisciplinárním týmem v jeho vlastním sociálním prostředí v úzké spolupráci praktického lékaře a poskytovatelů domácí péče. Jedná se o činnosti, při nichž musí absolvent prokázat odbornost a kvalitu péče o pacienty s různými nemocemi. Důraz je kladen na komunikaci s ostatními členy zdravotnického týmu s cílem zlepšit zdravotní výsledky v celém kontinuu péče o pacienty. Vede absolventy k porozumění lidským hodnotám, rozmanitosti a spiritualitě.

- **Sestra pro intenzivní péči u dospělých**

Specializační vzdělávací program pro absolventy oboru Diplomovaná všeobecná sestra.

Cílem vzdělávacího programu je připravit všeobecně orientovanou sestru pro intenzivní péči, která bude schopná samostatně působit v péči o zdraví, prevenci a péči o nemocné na pracovištích všech typů neodkladné péče, jako jsou anesteziologicko-resuscitační oddělení pro dospělé, jednotky intenzivní péče, urgentní příjmy a oddělení rychlé zdravotnické pomoci. Jedná se o vysoce náročné úseky pracovní činnosti s nemocnými v kritických stavech, a proto požadavky na odborné znalosti, dovednosti a morální vlastnosti jsou vysoké. Práce na těchto úsecích představuje pro sestru nadměrnou psychickou zátěž.

- **Sestra pro intenzivní péči v pediatrii**

Specializační vzdělávací program pro absolventy oboru Diplomovaná dětská sestra.

Cílem vzdělávacího programu je připravit všeobecně orientovanou dětskou sestru pro intenzivní péči, která bude schopná samostatně působit v péči o zdraví, prevenci a péči o

nemocné na pracovištích všech typů neodkladné péče, jako jsou anesteziologicko-resuscitační oddělení pro děti, jednotky intenzivní péče, urgentní příjmy a oddělení rychlé zdravotnické pomoci. Jedná se o vysoce náročné úseky pracovní činnosti s nemocnými v kritických stavech, a proto požadavky na odborné znalosti, dovednosti a morální vlastnosti jsou vysoké. Práce na těchto úsecích představuje pro sestru nadměrnou psychickou zátěž.

- **Specialista pro psychickou pomoc ve zdravotnictví**

Specializační vzdělávací program pro všeobecné sestry, dětské sestry, porodní asistentky a zdravotnické záchranáře.

Cílem vzdělávacího programu je zkvalitnění zdravotnické péče v psychosociální rovině získáním vědomostí a dovedností v poskytování první psychické pomoci a intervence v situacích mimořádného a nadlimitně zátěžového charakteru, kdy zdravotníci musí komunikovat a poskytovat podporu nejen obětem, ale také pozostalým, rodinným příslušníkům a další veřejnosti.

- **Specialista pro veřejné a globální zdraví**

Kvalifikační pomaturitní program.

Cílem vzdělávacího programu je poskytnout studentům příležitost pochopit, jak kultura ovlivňuje zdraví osoby, rodiny a komunity. Zároveň umožňuje poskytnout humanitární služby, které podporují sebeovládání jednotlivců a vystavují studenty globálním otázkám nerovností v oblasti zdraví a péče o ně. Kulturně kompetentní pracovník má technické ošetrovateľské a interpersonální dovednosti, které může aplikovat na národní i globální bázi na individuální, rodinné nebo komunitní úrovni.

3.1.3 Krátkodobé vzdělávací programy, kurzy

Specializační vzdělávání

VOŠZ mohou být důležitým činitelem při realizaci specializačního vzdělávání nelékařských zdravotnických povolání (NLZP) ve spojení s nejlepšími klinickými pracovišti v daném regionu.

Rekvalifikace

VOŠZ mohou akreditovat dlouhodobé rekvalifikační kurzy Ošetrovateľ, Sanitář, Zubní instrumentářka.

Krátkodobé odborné kurzy

Krátkodobé kurzy realizované na VOŠZ vycházejí z potřeb zdravotnických vzdělávacích programů nebo z potřeb zaměstnavatelů např. v oblasti cizích jazyků se zaměřením na odborný cizí jazyk.

- **Sanitář**

Odborná způsobilost k výkonu povolání sanitáře se získává absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru sanitář. Za výkon povolání sanitáře se považuje pomocná činnost

v rámci poskytování zdravotních služeb pod odborným dohledem nebo přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu.

- **Ošetřovatel**

Odborná způsobilost k výkonu povolání ošetřovatele se získává absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru ošetřovatel. Za výkon povolání ošetřovatele se považuje poskytování ošetřovatelské péče pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu v oboru ošetřovatelství; dále se ošetřovatel ve spolupráci s lékařem podílí na léčebné, rehabilitační, paliativní, neodkladné a diagnostické péči.

- **Masér ve zdravotnictví a nevidomý a slabozraký masér ve zdravotnictví**

Odborná způsobilost k výkonu povolání maséra ve zdravotnictví nebo nevidomého a slabozrakého maséra ve zdravotnictví se získává absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru masér ve zdravotnictví nebo nevidomý a slabozraký masér ve zdravotnictví. Za výkon povolání maséra ve zdravotnictví a nevidomého a slabozrakého maséra ve zdravotnictví se považuje činnost v rámci rehabilitační a léčebné péče pod odborným dohledem fyzioterapeuta způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu nebo lékaře se specializací v oboru rehabilitační a fyzikální medicína.

- **Zubní instrumentářka**

Odborná způsobilost k výkonu povolání zubní instrumentářky se získává absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru zubní instrumentářka. Za výkon povolání zubní instrumentářky se považuje činnost v rámci léčebné a diagnostické péče v zubním lékařství pod odborným dohledem zubního lékaře a výchovná činnost v rámci zubní prevence pod odborným dohledem zubního lékaře nebo dentální hygienistky.

- **Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky**

Chůva samostatně, krátkodobě pečuje o děti od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky, zajišťuje pro ně vhodné aktivity, uspokojuje jejich základní potřeby, dává jim prostor pro jejich aktivní projev, podporuje jejich seberealizaci, buduje v nich standardní návyky v oblasti hygieny, oblékání, stolování a dodržování bezpečnosti v prostorách poskytovatele služeb péče o dítě v dětské skupině.

Absolvent kurzu (rekvalifikačního programu) je schopen pečovat o běžně nemocné dítě v domácím ošetřování, uplatňovat metody a formy pedagogické práce s ohledem na věk dítěte/děti, dodržovat etické principy při práci chůvy a vést dítě k morálním hodnotám.

Zároveň je schopen orientovat se v pracovněprávních vztazích uplatnitelných v profesním životě chůvy, dodržovat provozní a hygienická opatření, dodržovat zásady bezpečnosti a prevence úrazů, poskytovat první pomoc dítěti/dětem a vést dítě k hygienickým návykům.

(10)

3.1.4 Neformální vzdělávání

V současné době již existuje nabídka krátkodobých kurzů, které pořádají zdravotnické školy pro širokou veřejnost a které mají dlouholetou tradici. Krátkodobé kurzy realizované na VOŠZ vycházejí z potřeb zdravotnických vzdělávacích programů nebo z potřeb zaměstnavatelů v oblasti cizích jazyků se zaměřením na odborný cizí jazyk, vzdělávací aktivity pro odbornou i laickou veřejnost (například první pomoc, IT kompetence, čtenářskou, finanční gramotnost).

3.2 INOVACE V ODBORNÉ PRAXI

3.2.1 Inovace obsahové náplně odborné praxe

Hlavním cílem budou jednotné postupy v odborné praxi, které se budou opírat o kvalitní metodické rozpracování v rámci jednotlivých oborů. Do obsahové náplně budou zařazeny koučovací techniky a mentoring pro práci se studenty. Záznam ošetřovatelských intervencí a výkonů bude součástí záznamníku - logbooku. Studenti si povedou profesní portfolio, které bude obsahovat odborné aktivity související s praxí. Důležitým motivačním nástrojem bude propojení studentů a zaměstnavatelů. V rámci odborné praxe se budou využívat aktuální edukativní materiály, vzorové případové studie, kazuistiky a příklady dobré praxe konkretizované pro jednotlivé vzdělávací programy.

3.2.2 Inovace a zahraniční spolupráce

Od roku 2020 se opět výrazně zvyšuje podpora odborného vzdělávání na VOŠ formou studentských stáží v zahraničních podnicích a firmách (program Erasmus+, VET, odborná příprava a praxe). Vyšší odborné školy zdravotnické si uvědomují hodnotu mezinárodních studijních pobytů pro své studenty, věří, že jejich podporou a zvýšením počtu účastníků (do roku 2020 mělo mít zkušenosti se stáží až 6 % studentů odborného vzdělávání) dojde k dalšímu zvýšení atraktivity odborného vzdělávání na VOŠ, zlepšení odborných a jazykových dovedností účastníků a tím i ke zvýšení konkurenceschopnosti nejen jednotlivých absolventů a zaměstnanců, ale i celé Evropské unie. Systematickým, dlouhodobým zapojením VOŠ do programu Erasmus+, VET se nejenom zvyšují odborné kompetence absolventů VOŠ, ale rozšiřují se i sítě vzdělavatelů a zaměstnavatelů v oblasti zdravotních a sociálních služeb v zemích EU. (11)

3.3 INOVACE UKONČOVÁNÍ VYŠŠÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Výstupní znalosti cizího jazyka jsou definovány zpracovaným Znalostním standardem absolventů VOV v odborném cizím jazyce a vycházejí z deskriptorů Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERRJ) na úrovni B2, která je ověřována v průběhu vzdělávání. Z toho důvodu není tedy nutné, aby tato znalost byla ověřována zkouškou u absolutoria.

Návrh podoby absolutoria

- Zkouška z odborných předmětů (posílení časové dotace na 30 min. příprava, 30 min. zkouška)
- Obhajoba absolventské práce

3.4 INOVACE HODNOCENÍ STUDENTŮ

Hodnocení je důležitou součástí vzdělávání ve všech oborech a na všech stupních škol. Plní řadu významných funkcí, zvláště motivační, informativní, regulační, diferenciací, diagnostickou a prognostickou.

Proces hodnocení studentů VOŠZ bude utvářen komplexním systémem hodnotících kroků. Základními pilíři systému bude hodnocení studentů, hodnocení úrovně výuky předmětu a hodnocení podmínek pro výuku.

Hodnocení studentů bude vycházet ze sebehodnocení, z hodnocení učitelem, a to včetně externích vyučujících, a vzájemným hodnocením studentů mezi sebou. Studenti dále budou hodnotit spokojenost s úrovní výuky předmětu, kvalitou jeho personálního a organizačního zabezpečení.

Výsledky hodnocení budou sloužit vedení školy jako základní podklady k hodnocení vzdělávacího procesu a jeho účastníků včetně rozboru aktuálního stavu a přípravy konkrétních kroků k dalšímu zlepšování všech parametrů vzdělávacího procesu.

Jednotlivé VOŠZ budou zpracovávat vlastní principy systému hodnocení tak, aby vycházely z výše jmenovaných hodnotících kroků a zároveň zahrnovaly stěžejní inovační body hodnocení studentů. Těmito parametry jsou komplexnost, kvalita, efektivita, pestrost, smysluplnost a přiměřenost používaných hodnotících nástrojů a jejich vhodné zařazení v průběhu studia a jeho závěru. Hlavním cílem je různorodá nabídka možností, nástrojů a postupů kvalitního hodnotícího procesu, ze kterých si školy vyberou a sestaví svoji databázi hodnotících nástrojů, které budou efektivně používat.

Velká pozornost bude také věnována základním fázím hodnotícího procesu v následujících krocích – volba subjektu a oblasti hodnocení, stanovení cíle a funkcí hodnocení, volba hodnotící metody, načasování hodnocení, realizace hodnotící metody, vyhodnocení získaných výsledků, formulace závěrů, aplikace závěrů a opatření, prezentace výsledků, zhodnocení důsledků aplikovaných závěrů a opatření. Všechny hodnotící systémy musí být vytvářeny s důrazem na přehlednost, úměrnost a zařazení parametrů s potřebnou vypovídací hodnotou.

Stěžejním prostředkem k zajištění sjednocení hodnotících nástrojů pro jednotlivé VOŠZ jsou metodiky hodnocení praktické i teoretické výuky a závěrečných prací vytvořené v projektu. Sjednocení vstupů zajistí také možnost srovnání způsobu hodnocení jednotlivých škol, jejich průběžnou spolupráci na jejich zdokonalování a výměnu získaných zkušeností (best practices). Vytvořený systém hodnocení bude průběžně zdokonalován a v pravidelných cyklech aktualizován.

V návaznosti na zavedení tříletého profesně zaměřeného neuniverzitního studia s příznávaným titulem profesní bakalář bude zaveden kreditní systém, který bude kompatibilní s European Credit Transfer System a vytvoří podmínky pro transparentnost a vnější standardizaci obsahu, organizace a výsledků studia a zároveň zajistí prostupnost mezi srovnatelnými typy studií a mobilitu studentů.

Nedílnou součástí musí být snahy průběh hodnocení smysluplně digitalizovat tak, aby došlo k administrativnímu odlehčení a získaná data bylo možno jednoduše a pokud možno automatizovaně vyhodnocovat.

3.5 DIGITALIZACE VÝUKY

V důsledku nástupu čtvrté průmyslové revoluce probíhají výrazné hospodářské změny, které přináší změny ve struktuře výroby a technologií, ale zvláště přináší nové a náročnější požadavky na změnu způsobu, obsahu a forem vzdělávání.

V relativně krátké době bude potřeba transformovat tradiční vzdělávací systém tak, aby korespondoval se změnami potřeb pracovního trhu a vychovával „pro budoucnost“. Kvalitní absolventi s nutnými kompetencemi a dovednostmi se stanou hlavní konkurenční výhodou každého státu a budou podmínkou pro jeho úspěch.

Stranou tohoto vývoje nezůstane ani oblast zdravotnictví. Bude se opírat o elektronické zdravotnictví – eHealth, jehož přínosem bude, mimo jiné, efektivnější práce s patientskými daty, on-line výměna informací při léčbě pacienta, možnost realizovat zcela nové léčebné postupy, podporovat a zkvalitňovat ošetrovatelské postupy a zvyšovat bezpečnost pacienta. Na tyto potřeby budou muset reagovat i VOŠZ.

Vize digitalizace vzdělávání (dále DV) vychází ze dvou základních dokumentů definujících úkoly pro následující období. Jedná se o Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027 (12), který nastiňuje vizi Evropské komise v oblasti kvalitního a přístupného digitálního vzdělávání v Evropě a Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, která byla schválena vládou ČR jako klíčový dokument pro rozvoj vzdělávací soustavy České republiky v definovaném období. Jejím cílem je modernizovat vzdělávací systém Česka, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají.

Pandemie COVID-19 zastavila na školách ze dne na den zavedený způsob výuky. Velká část učitelů byla nucena získat v krátké době nové dovednosti v práci s počítačem, digitalizovanými výukovými materiály a hledat nové postupy v komunikaci se studenty. Pandemie zároveň odhalila nerovnoměrnost mezi jednotlivými učiteli i školami. Tím, že se počítač neočekávaně stal pro podstatnou část učitelské populace potřebným pracovním nástrojem, se vytvořily ideální podmínky pro zahájení systematické a smysluplné DV.

Pro úspěšnost DV na jednotlivých školách bude nutné z centrální úrovně (MŠMT, kraje) vytvořit strategie a plány rozpracované do etap/kroků a účinnou metodickou podporu, dostupnou pro každou školu, vedení, učitele a studenta.

Součástí podkladů musí být minimálně jasná a rozpracovaná definice toho, co je považováno za DV, stanovení cílů pro jednotlivé etapy rozvoje, úkolů a rolí jednotlivých účastníků v ose MŠMT – zřizovatel – vedení školy – učitel – student. Účastníky přípravné fáze procesu a tvorby dokumentů by měli být také odborníci škol, kteří již mají s konkrétní realizací DV praktické zkušenosti.

Pro úspěšnou realizaci DV přímo ve školách bude stěžejním úkolem vytvořit účinné a efektivní vzdělávání všech účastníků tohoto procesu. Vzdělávání musí být vedeno prioritně k získání

praktických digitálních dovedností a kompetencí včetně didaktické podpory k realizaci vhodného a úměrného začleňování digitálních prostředků do výuky. Vzdělávání by mělo vést k postupnému sjednocování vzdělanostní úrovně jednotlivých škol. Bude nutné definovat a vytvořit jednotný rámec systému DV a stanovit certifikaci stupňů růstu učitele podle Kompetenčního modelu učitele pracujícího s ICT nebo rámce DigCompEdu. Průběžné vzdělávání bude určitě pro pedagogický sbor velmi náročné a z pozice vedení škol bude třeba používat motivační nástroje, hodnotící a sebehodnotící nástroje. Velkým úkolem bude zajištění kvalitních lektorů orientovaných nejenom v obecné oblasti DV, ale i cíleně zaměřených pro zdravotnickou oblast.

Velkou roli bude sehrávat podpora vedení škol. Ředitel školy nemusí být hlavním realizátorem DV, musí ale být jeho lídrem. Jeho úkolem bude sestavit realizační skupinu postavenou prioritně na zástupci vedení, informatikovi a pedagogických lídrech školy a zajistit jejich důkladné a průběžné vzdělávání. Členové budou, v souladu s centrálními materiály, vytvářet školní plán DV, předkládat řediteli, následně realizovat konkrétní etapy a společně s vedením plány aktualizovat. Povinností učitele bude, v návaznosti na plán školy, vytvářet a realizovat individuální program svého vzdělávání a rozvoje tak, aby byl dostatečně vybaven k vedení moderního způsobu výuky.

Nutnou podmínkou pro tvůrčí a moderní výuku bude nejenom dostatečné IT zázemí, digitálně vzdělaní učitelé, ale hlavně dostatek digitalizovaných a volně přístupných materiálů, s jejichž pomocí budou moderně vyučovat. Těžištěm práce učitelů by mělo být vyhledávání a vhodné začlenění jednotlivých digitalizovaných zdrojů do výuky, ne však jejich tvorba. Do tvorby materiálů by měli být zapojeni odborníci z praxe, všechny vysoké školy, zvláště ty, které připravují budoucí pedagogy, a firmy. Odborníci škol, kteří již mají s konkrétní realizací DV praktické zkušenosti, by měli vytvářeným materiálům poskytovat zpětnou vazbu.

VOŠZ učinily v této oblasti velký krok, když v rámci projektu Inovace VOV_zdravotnická oblast vytvořily 175 otevřených digitálních vzdělávacích zdrojů (35 ODVZ v anglickém jazyce, 35 ODVZ v německém a 105 ODVZ v českém jazyce), 3 MOOC a několik databází zdrojů. Tímto způsobem byla zpracována významná část vzdělávacího obsahu programů zdravotnických VOŠ.

Dalším příkladem vhodného projektu s velkým praktickým dopadem by pro zdravotnické školy mohlo být vytvoření modelového nemocničního informačního systému, který by přidával absolventům významnou pracovní kompetenci.

Hlavním příjemcem výhod DV jsou studenti. Jejich výhodou je, že jsou většinou lépe digitálně vybaveni než učitelé. Jsou proto ochotni lépe přijímat a používat výhody, které přináší DV. Jejich nevýhodou je, že jejich vědomosti jsou často nevyvážené, často v úsecích, které pro ně nemají studijní nebo praktické využití. Výuka musí proto být zaměřena na jejich systémové vybavení návyky, uživatelskými kompetencemi a dovednostmi.

Praxe v době distanční výuky ukázala nutnost vytvoření a používání jednotné výukové platformy. Jako pomoc školám by bylo vhodné centrálně definovat její základní parametry

s důrazem na bezpečnost dat a podporu platformy nabízející systematický přístup a umožňující individuální výukovou dráhu školy/vyučujícího.

Digitalizace výuky a zkušenosti získané v období pandemie Covid-19 přímo vybízejí k umožnění systémového zapracování distanční výuky do systému výuky VOŠZ.

3.6 HODNOCENÍ KVALITY

Kvalita vzdělávání, její hodnocení a zvyšování je neustále v zorném poli všech zainteresovaných skupin od státních školských orgánů, studentů, přes odborníky až k budoucím zaměstnavatelům a veřejnosti. Jedná se však o velmi složitý jev, který je mnohotvárný a v procesu neustálé změny.

V rámci tvorby Vize VOV byla řešiteli projektu diskutována nosná kritéria a ukazatele kvality jednotlivých vyšších odborných škol, která by měla přispět k identifikaci těch VOŠ, které dosahují kvalitativního rozvoje a naplňují hlavní podstatu vyššího odborného vzdělávání. Mezi nimi zejména:

- Propojení VOŠ s regionem, praxí

Jedním ze zásadních kritérií pro hodnocení kvality VOŠ je sounáležitost s regionem, krajem a komunitou, kde sídlí. Systematická spolupráce s důležitými profesními a sociálními partnery, kteří se podílejí na rozvoji praktických dovedností studentů, především pak s partnery, kteří zajišťují praktickou výuku studentů. Podstatná je také spolupráce jak s tuzemskými, tak zahraničními partnery, zapojování se do národních a mezinárodních projektů.

- Oblast vzdělávání

V oblasti vzdělávání o kvalitě a výkonnosti rozhoduje prostorové zázemí, vybavení běžných i specifických odborných učeben a laboratoří, kvalita vzdělávacího programu, organizační zajištění výuky a nepochybně zejména kvalita personálního zajištění výuky. Ukazatelem výkonnosti VOŠ však může být také zájem uchazečů o studium, zajištění akreditovaných oborů pedagogickými pracovníky a experty z praxe, ukončení studia ve standardní době studia nebo uplatnitelnost absolventů na trhu práce.

- o Personální zajištění výuky na VOŠ

Předpokladem pro kvalitní zajištění výuky na VOŠ jsou kvalitní pedagogové – kvalifikovaní, profesně zdatní, s doložitelnou zkušeností v dané odborné oblasti. Složení pedagogického sboru staví na kombinaci akademické i profesní zkušenosti jednotlivých pedagogů a zapojení do vzdělávání v odpovídající míře i znalostí a zkušeností externích odborníků z relevantního oboru v praxi.

- o Zájem uchazečů o studium

Ukazatel může vyjadřovat zájem o danou vyšší odbornou školu, což je do určité míry vyjádřením její prestiže a postavení v systému škol. Ukazatel však musí být relativizován ve vztahu k možnostem dané školy. Nabízí se proto poměr počtu podaných přihlášek k počtu studentů, kteří nastoupili v rámci přijímacího řízení do prvního ročníku.

o Vzdělávací výsledky studentů

Cílem pro naplňování kritérií v oblasti vzdělávací výsledky je zhodnocení kvality činnosti školy v jedné z nejpodstatnějších funkcí každé školy – tj. dosáhnout toho, aby její absolventi byli vybaveni takovými znalostmi, vědomostmi a kompetencemi, které zajistí jejich úspěšnost v dalším vzdělávání a přispějí ke zvýšení kvality jejich života. Velmi důležité je, aby škola byla schopna systematicky zjišťovat objektivní informace o kvalitě svého vzdělávání, dokázala přijímat a v praxi realizovat smysluplná opatření ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání na individuální, skupinové i celoškolské úrovni. Nezbytným předpokladem pro kvalitní vzdělávání školy je vůle usilovat o to, aby vzdělávací výsledky studentů odpovídaly požadavkům realizovaných vzdělávacích programů, aby škola svou činností dokázala motivovat k dosahování co nejlepších výsledků podle schopností studentů a také dokázala docílit toho, aby studenti své vědomosti a schopnosti prokázali a uplatnili v průběhu vzdělávání a v praktickém životě. Velmi důležitým aspektem pro naplnění kritérií v této oblasti je rovněž systematické vyhodnocování úspěšnosti absolventů v dalším vzdělávání nebo profesním životě a schopnost školy na tyto informace adekvátně reagovat. (13)

- Celoživotní vzdělávání

Ukazatel může vyjadřovat vytvoření předpokladu pro dostatečné zajištění celoživotního vzdělávání na VOŠ. Je předpoklad, že VOŠ zajišťuje prioritně pomaturitní vzdělávání, nicméně součástí poslání kvalitní VOŠ by mělo být také poskytování celoživotního vzdělávání. Celoživotní vzdělávání by tak mělo být rozvíjeno v rozsahu, který odpovídá vzdělávací kapacitě školy.

Stanovení kritérií pro hodnocení výkonnosti a kvality VOŠ vnímáme jako významný nástroj, který by měl přispět k udržení a zvyšování kvalitativní úrovně VOŠ, k motivaci kvalitních škol dosahovat dalšího kvalitativního rozvoje a k rozpoznání VOŠ, které stanovené výkonnosti a kvality nedosahují.

4 VIZE LEGISLATIVNÍHO UKOTVENÍ VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOL V SYSTÉMU VZDĚLÁVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY

4.1 NÁVRH NA ÚPRAVU LEGISLATIVY PRO VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Vyšší odborné vzdělávání je v České republice legislativně ukotveno v rámci zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a není součástí zákona o vysokých školách (č. 111/1998 Sb.). Vyšší odborné školy poskytují absolventům středních škol s maturitní zkouškou možnost zvýšení kvalifikace v oborech s praktickou profesní orientací a délkou vzdělávání zpravidla 3 roky. Přestože VOŠ nejsou typem vysokých škol ani univerzit, které poskytují vysokoškolské vzdělání, jsou legislativně zařazeny k institucím poskytujícím terciární vzdělávání.

Tento samostatný stupeň vzdělání byl v r. 1995 legislativně včleněn do novely zákona č. 29/1984 Sb. (část třetí A, §§ 27a – 27c) jako nový typ vzdělávání s cílem nabídnout absolventům maturitních oborů možnost především praktické profesní orientace a aplikační stránky studia. V oblasti terciárního vzdělávání rozšiřují obory VOV nabídku bakalářských studijních oborů vysokých škol. Ve vzdělávacím segmentu zdravotnických oborů nabízí např. obor Diplomovaná všeobecná sestra identické vzdělání jako bakalářské studium oboru Všeobecná sestra (obory jsou duplicitní s odlišným výstupem – diplomovaný specialista a bakalář).

Aktuálně se studenti VOŠ odborně vzdělávají v oblastech ekonomické, humanitní, technické, zemědělské a zdravotnické na cca 170 vyšších odborných školách zejména v denní a kombinované formě vzdělávání. Jednu čtvrtinu všech absolventů VOV tvoří studenti zdravotnických oborů.

4.2 SHODNÉ A ROZDÍLNÉ PRVKY V ORGANIZACI, OBSAHU VZDĚLÁVÁNÍ A VÝSTUPECH VOŠ A VŠ

- **VOŠ** – jsou součástí zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- **VŠ** – jsou součástí zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. (samostatný zákon).
- **VOŠ a VŠ** – oba typy zakládány jako veřejné a soukromé; mají různé zřizovatele.
- Podmínkou přijetí ke vzdělávání na **VOŠ**/ke studiu na **VŠ** je maturitní vysvědčení.
- Na **VOŠ** se platí školné ve výši 3-5 tisíc Kč; na veřejných **VŠ** se školné neplatí.
- Vzdělávací programy **VOŠ** a bakalářské programy na **VŠ** jsou realizovány min. ve tříletém studiu (6 období/semestrů).
- **VOŠ** – režimem vzdělávání jsou více podobné středním školám (běžný pětidenní rozvrh, formy aktivizace a průběžného hodnocení studentů v rámci výuky, vyžadována větší docházka a vyšší účast na seminářích, cvičeních a přednáškách včetně odborné praxe; vzdělávací režim je určen školním řádem podobně jako na SŠ).
- Hodnocení a způsoby zkoušení na **VOŠ** jsou podobné jako na **VŠ** (v obou typech se užívá zpravidla Evropský standardní klasifikační systém ECTS).

- Výstupem **VOŠ** je závěrečná zkouška - absolutorium (obsahem je zkouška z odborných předmětů, cizího jazyka a ústní obhajoba absolventské práce); absolventi užívají označení DiS. za jménem.
- Výstupem **VŠ** je státní závěrečná zkouška (SZZ) – skládá se ze dvou částí: ústní obhajoby bakalářské/diplomové práce a tzv. předmětové části; absolventi užívají titul Bc./Mgr. před jménem.
- Prostupnost **VOŠ a VŠ** - existuje spolupráce mezi veřejnými VOŠ a VŠ/univerzitami v prostupnosti vzdělání (zákon ji umožňuje). Úspěšným absolventům VOŠ uznávají některé vysoké školy část studia (vybrané moduly) v bakalářských programech; vyšší prostupnost s efektem zkrácení bakalářského programu je většinou vysokých škol odmítána.
- Některé **VŠ** umožňují studentům **VOŠ** přestup z vyššího odborného vzdělávání do bakalářských programů s možností uznání identických modulů a zkrácení doby studia.
- Přestup z **VŠ** na **VOŠ** není legislativně umožněn.
- Vydávání dodatku k diplomu:
 - **VŠ** – od r. 2006 vydávají europassy povinně podle zákona o VŠ č. 552/2005 Sb.
 - **VOŠ** – přestože povinnost vydávání ze zákona nemají, vydávají europassy v 85 % (z toho 40 % VOŠ zdravotnické).

4.2.1 Problémy současného stavu

- Hybridní charakter legislativní úpravy pro VOŠ a zavádějící terminologie vyplývající ze současné zákonné úpravy (příklady):

VŠ	VOŠ
Akademický rok (zimní, letní semestr)	Klasický školní rok (zimní, letní období)
Veřejné VŠ – bezplatné studium	Školné (3-5 tisíc Kč dle zaměření)
Akreditované studijní programy	Akreditované vzdělávací programy
Kreditní systém (povinný)	Formální kreditní systém (nepovinný)
Vydávání europassů (povinné)	Vydávání europassů (nepovinné)
Prezence - docházkové listy	Prezence - vedení třídní knihy (povinné)
Volnější organizace prezenční formy studia, nekontaktní výuka (samostudium)	Klasický školní rozvrh (větší důraz na docházku), méně nekontaktní výuky
Centrální systém evidence (studijní průkazy nepovinné)	Studijní průkazy (povinné)
Státní závěrečná zkouška (titul Bc., Mgr.)	Absolutorium (titul DiS. za jménem)
Prostupnost do programů VOŠ – není legislativně upravena (nelze přestupem)	Prostupnost do programů VŠ (uznávání předchozího studia je v kompetenci VŠ)

- Formy a metody výuky – evaluace VOŠ

Přetrvávajícím problémem České školní inspekce je najít vhodné nástroje ke specifickému hodnocení kvality a efektivity vzdělávání na VOŠ oproti SŠ (podobně jako na VŠ převládá výklad formou přednášek, studenti nejsou průběžně vyvoláváni a zkoušeni, důraz je kladen na vlastní přípravu formou tzv. nekontaktních hodin – samostudia a konzultací).

Menší autonomie studentů VOŠ oproti studentům VŠ (jsou více svázáni pravidly školního řádu).

4.2.2 Navrhované změny za současné právní úpravy

- Zrušení školného.
- Zrušení absolutoria z cizího jazyka
- Zrovnoprávnění postavení absolventa VŠ a VOŠ v rámci pracovněprávních vztahů.
- Zavedení centrálního systému evidence studia (listinné studijní průkazy nepovinné).

4.2.3 Navrhovaná změna legislativního ukotvení VOŠ ve vzdělávacím systému ČR

Samostatný zákon o vyšším odborném vzdělávání

- **Současný stav**

Vyšší odborné vzdělávání je součástí zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon – část šestá, § 92 - § 107).

- **Navrhovaná úprava**

Vyšší odborné vzdělávání je legitimní součástí terciárního vzdělávání, nemá ambice stát se v budoucnu součástí vysokoškolského sektoru a nechce ani konkurovat univerzitnímu akademickému vzdělávání. Vyšší odborné školství se za 25 let své existence etablovalo jako nepřehlédnutelný nosný pilíř kvalitního profesně zaměřeného vzdělání, které má své pevné místo v postsekundárním odborném vzdělávání ČR. Cílem je udržet si nadále své místo ve škále mnoha kvalitních oborů a jejich absolventů, kteří jsou žádáni zaměstnavateli a dlouhodobě nacházejí uplatnění na trhu práce. V budoucnu se předpokládá těsnější spolupráci nejen se zaměstnavateli, ale také s vysokými školami, kde je ve srovnání s vyspělými zeměmi EU široký prostor ke spolupráci.

Vize VOV:

- soustředit se na silné propojení s trhem práce,
- zaměřit se na užší a dlouhodobou spolupráci se zaměstnavateli,
- zacílit na uspokojení poptávky uchazečů, kteří nemohou nebo nechtějí absolvovat delší akademické programy,
- snažit se nadále zdokonalovat profesní přípravu absolventů, aby byli úspěšní a obstáli v konkurenci na českém i evropském trhu.

Tyto vize chceme podpořit vznikem a přijetím samostatného zákona o vyšším odborném vzdělávání, který umožní budoucím absolventům získat po ukončení tříletého profesně zaměřeného neuniverzitního studia titul profesního bakaláře.

4.2.4 Schéma vzdělávacího systému ČR

Schéma vzdělávacího systému ČR zobrazuje základní informace o podobě vzdělávací soustavy, jako jsou názvy vzdělávacích institucí, délka studia, zařazení na úroveň EQF. Obsahem přílohy tohoto dokumentu je schéma představující současný stav a schéma zahrnující navrhovanou úpravu vzdělávacího systému ČR.

ZÁVĚR

Předložená vize je výsledkem tříleté práce odborných řešitelů, kteří k uvedeným závěrům došli na základě důkladné analýzy sektoru vyššího odborného vzdělávání a diskuze se všemi zainteresovanými stranami, mezi nimi např. zástupci krajů, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR, vysokých škol, České školní inspekce a v neposlední řadě také zástupci nemocnic a dalších zaměstnavatelů absolventů vyšších odborných škol.

Navrhovaná řešení vyžadují, v případě přijetí závěrů obsažených v této vizi, určité legislativní změny. Všechny zainteresované strany, vč. některých zástupců vysokých škol, podporují změnu legislativy tak, aby byla podpořena tzv. prostupnost, aby bylo zajištěno rovnoprávné postavení absolventů VOV na trhu práce, případně aby se odstranila tzv. dvojkolejnost vzdělávání. Navrhovaná řešení obsahují také zavedení titulu profesní bakalář pro absolventy tříletých vzdělávacích programů VOŠ. Při takovém studiu by byly zachovány přednosti stávajících vyšších odborných škol, a to především prakticky orientované studium a úzká provázanost VOŠ s praxí. Zároveň by absolventi získali označení atraktivním akademickým titulem, což by nepochybně přispělo ke zvýšení prestiže studia na vyšších odborných školách.

Zástupci všech zúčastněných krajů, tedy zřizovatelé VOŠ, i zástupci zaměstnavatelů, kteří byli přítomni jednání, vnímají existenci VOŠ zdravotnických jako pozitivní fakt a zdůrazňují jejich důležitou roli na poli odborného vzdělávání. Vyzdvihují připravenost absolventů škol na praxi, jejich dobrou zaměstnatelnost, a proto podporují pevné zakotvení VOŠ do systému vzdělávání.

Tato vize je v souladu s koncepčními a strategickými dokumenty analyzovanými v kapitole 4 dokumentu Analýza vyššího odborného vzdělávání, zdravotnická oblast. Vize přináší poměrně komplexní pohled na problematiku VOV a jeho dalšího rozvoje, nicméně v případě přijetí navrhovaných závěrů vyžaduje rozpracování podrobné koncepce a strategie, která však výrazně přesahuje zadání projektu a možnosti pracovní skupiny řešitelů.

Věříme, že předkládaný materiál bude jedním ze zdrojů pro inovaci vyššího odborného vzdělávání, stane se předmětem další diskuze všech zainteresovaných stran a povede k nastartování transformace vyšších odborných škol do podoby, která umožní jejich plnohodnotné postavení v terciárním sektoru vzdělávání.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. MŠMT ČR. *Boloňský proces*. [online]. Praha, 2021 [cit. 2021-6-18]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/bolonsky-proces-2>
2. AQUAVET. *Copenhagen Process* [online]. Brusel [cit. 2021-6-18]. Dostupné z: <https://www.eqavet.eu/What-We-Do/European-Policy/Copenhagen-Process>
3. Council of Europe. *European Higher Education Area* [online]. Brusel, 2021 [cit. 2021-6-18]. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/higher-education-and-research/european-higher-education-area>
4. ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) [online]. Brusel, 2021 [cit. 2021-6-18]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/european-credit-transfer-and-accumulation-system-ects_en
5. European Qualification Framework. *CEDEFOP* [online]. Brusel, 2021 [cit. 2021-6-18]. Dostupné z: <https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/european-qualifications-framework-eqf>
6. MŠMT ČR. *Strategie vzdělávací politiky 2020* [online]. Praha, 2021 [cit. 2021-6-18]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-vzdelavaci-politiky-2020-1>
7. MŠMT ČR. *Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+* [online]. Praha, 2021 [cit. 2021-6-18]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>
8. KRÁLOVEC, Jiří a Markéta KRÁLOVCOVÁ. Herní práce s dětmi v nemocnici – nový běh studijního programu. *Florence: Odborný časopis pro nelékařské zdravotnické pracovníky* [online]. 2020 [cit. 2021-7-1]. Dostupné z: <https://www.florence.cz/zpravodajstvi/aktuality/herni-prace-s-detmi-v-nemocnici-novy-beh-studijniho-programu/>
9. KRÁLOVCOVÁ, Markéta. Nová příležitost pro herní specialisty. *MEDICAL TRIBUNE CZ* [online]. 10. 02. 2020, 2020(02) [cit. 2021-5-31]. Dostupné z: <https://www.tribune.cz/clanek/45309-nova-prilezitost-pro-herni-specialist>
10. NPI: *Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky* [online]. 2020 [cit. 2021-4-15]. Dostupné z: https://www.narodnikvalifikace.cz/kvalifikace-550-Chuva_pro_deti_do_zahajeni_povinne_skolni_dochazky/revize-2564
11. *ERASMUS+: Projekty mobility osob* [online]. Praha, 2021 [cit. 2021-5-31]. Dostupné z: <https://www.naerasmusplus.cz/cz/projekty-mobility-osob/>

12. Akční plán digitálního vzdělávání (2021–2027): Nová podoba vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk. *Evropská komise: Education and Training* [online]. European Union, 2021, 2021 [cit. 2021-6-30]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_cs

13. ČŠI. *Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na školní rok 2020/2021* [online]. Praha: ČŠI, 2020 [cit. 2021-5-17]. Dostupné z: http://www.csicr.cz/html/2020/Kriteria_hodnoceni_2020_2021/html5/index.html?&locale=CSY&pn=1

PŘÍLOHA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

SCHÉMA VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČR - SOUČASNÝ STAV

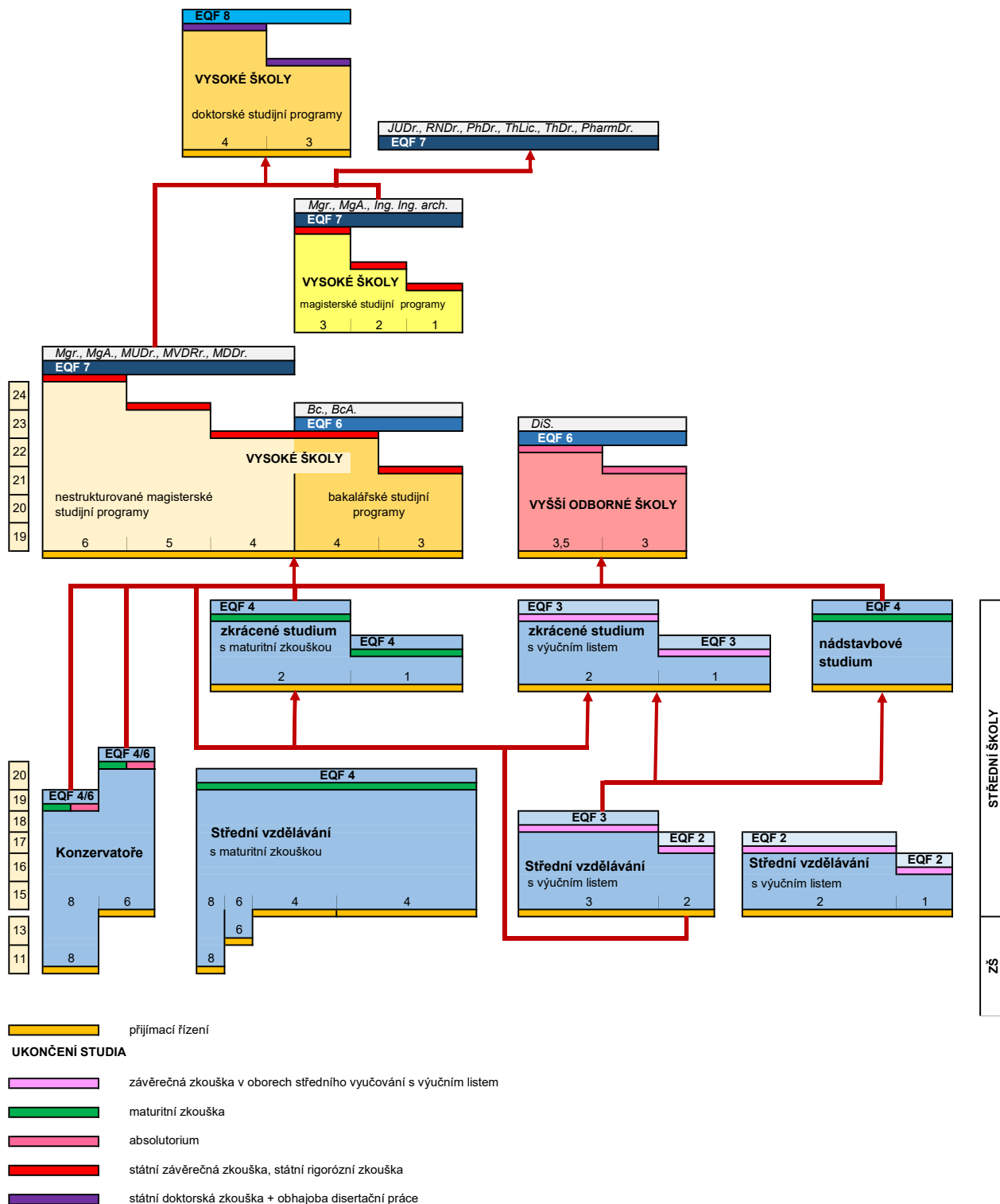
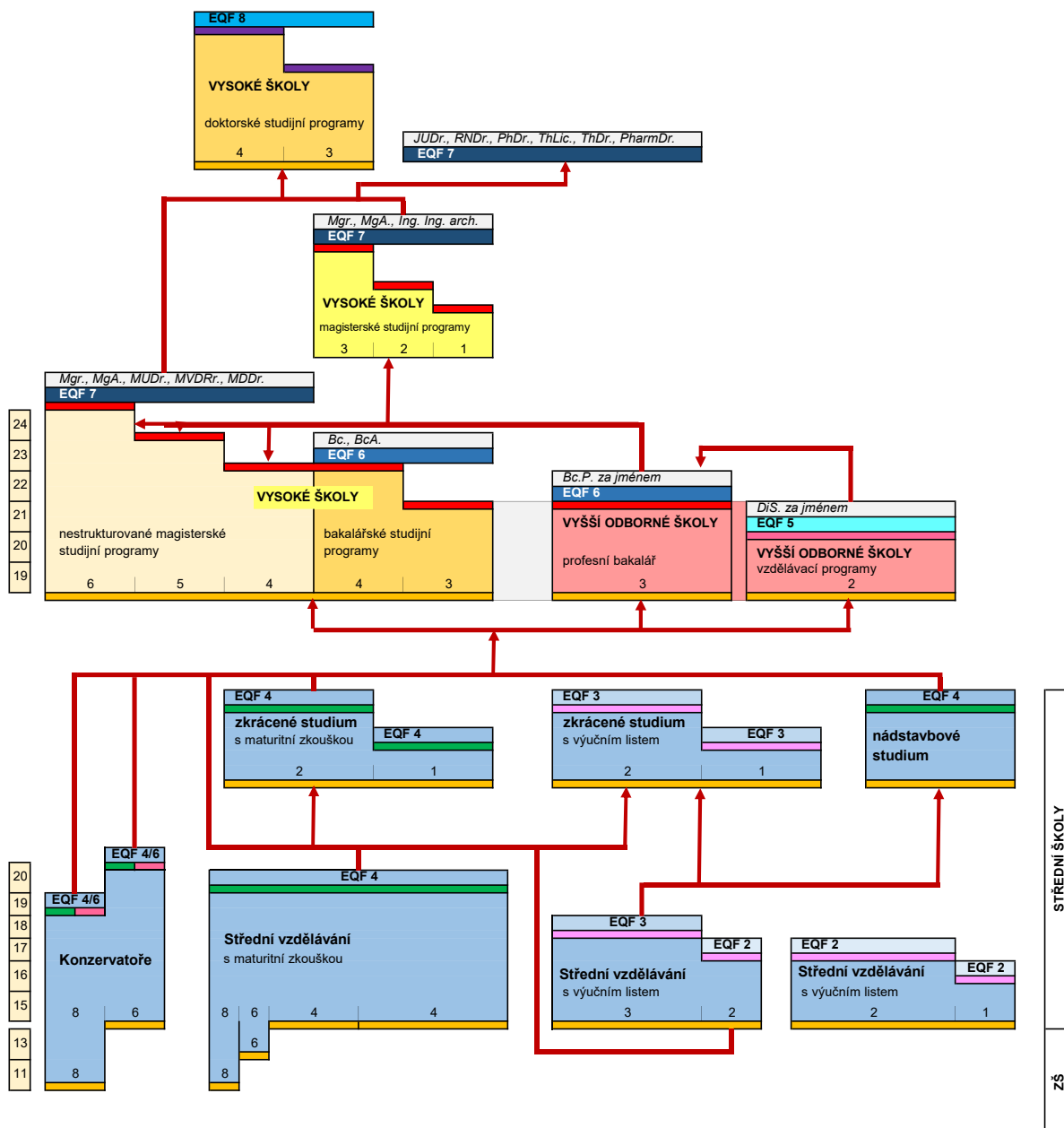

SCHÉMA VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČR - NÁVRH VOŠZ

- UKONČENÍ STUDIA**
- přijímací řízení
 - závěrečná zkouška v oborech středního vyučování s výučním listem
 - maturitní zkouška
 - absolutorium
 - státní závěrečná zkouška, státní rigorózní zkouška
 - státní doktorská zkouška + obhajoba disertační práce